

*Indita Danila Černič Zupančič. Monika Fink Seiša. Ilka Čerpes.
Ladranka Lpinsek. Andreja Jug. Mariška Kotnik. Evita Jurkeš. Mojca
Majda Černej. Maja Čavc. Darja Mrevlje Pollak*

Darja Mrevlje Pollak

Ljubljana, 1947–Ljubljana, 2008

Pred vpisom na ljubljansko Fakulteto za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo je Darja Mrevlje Pollak med letoma 1965 in 1966 študirala na Oddelku za notranjo opremo na Hammersmith College of Art v Londonu. Študij v Ljubljani je zaključila leta 1973 z diplomo pri prof. Marjanu Mušiču. Arhitektura je bila pomemben del družinskega vsakdana skozi več generacij. Odraščala je ob dedku Antonu Lapu, ki je kot mestni vrtnar sodeloval z Jožetom Plečnikom pri urejanju zelenih površin v Ljubljani. Občudovala je tudi delo svoje mame arhitektke in priznane oblikovalke stekla Janje Lap, ki je raziskovala in ustvarjala na različnih področjih. Tako mama kot dedek sta ji bila v navdih in čeprav je nekaj časa oklevala med arhitekturo in slikarstvom, je prevladala odločitev, da tudi sama vstopi v svet arhitekture. Še posebej se je posvetila notranjemu oblikovanju. Projektov se je lotevala z zanosom, navduševalo jo je, da je vsak projekt pomenil možnost razvoja nove vizije. Izpostavljala je pomembnost odnosa med naročnikom in arhitektom, v katerem realnost izvedbe ne sili v prehitra sprejemanja nepotrebnih kompromisov in posledično generičnih obrtniških rešitev. V svojem delu je neredko bila bitko s podizvajalci, saj je kot arhitektka v moškem svetu vedno znova morala vzpostavljati avtoriteto in pomen načrta nad ad hoc obrtniškiimi interpretacijami. Njeno delo je bilo izrazito izpovedno in osebno. Skozi svoje projekte je govorila o lastnih strasteh, idealih, estetiki, sanjah, pa tudi bolečini, ki je izhajala iz položaja žensk na področju arhitekture.

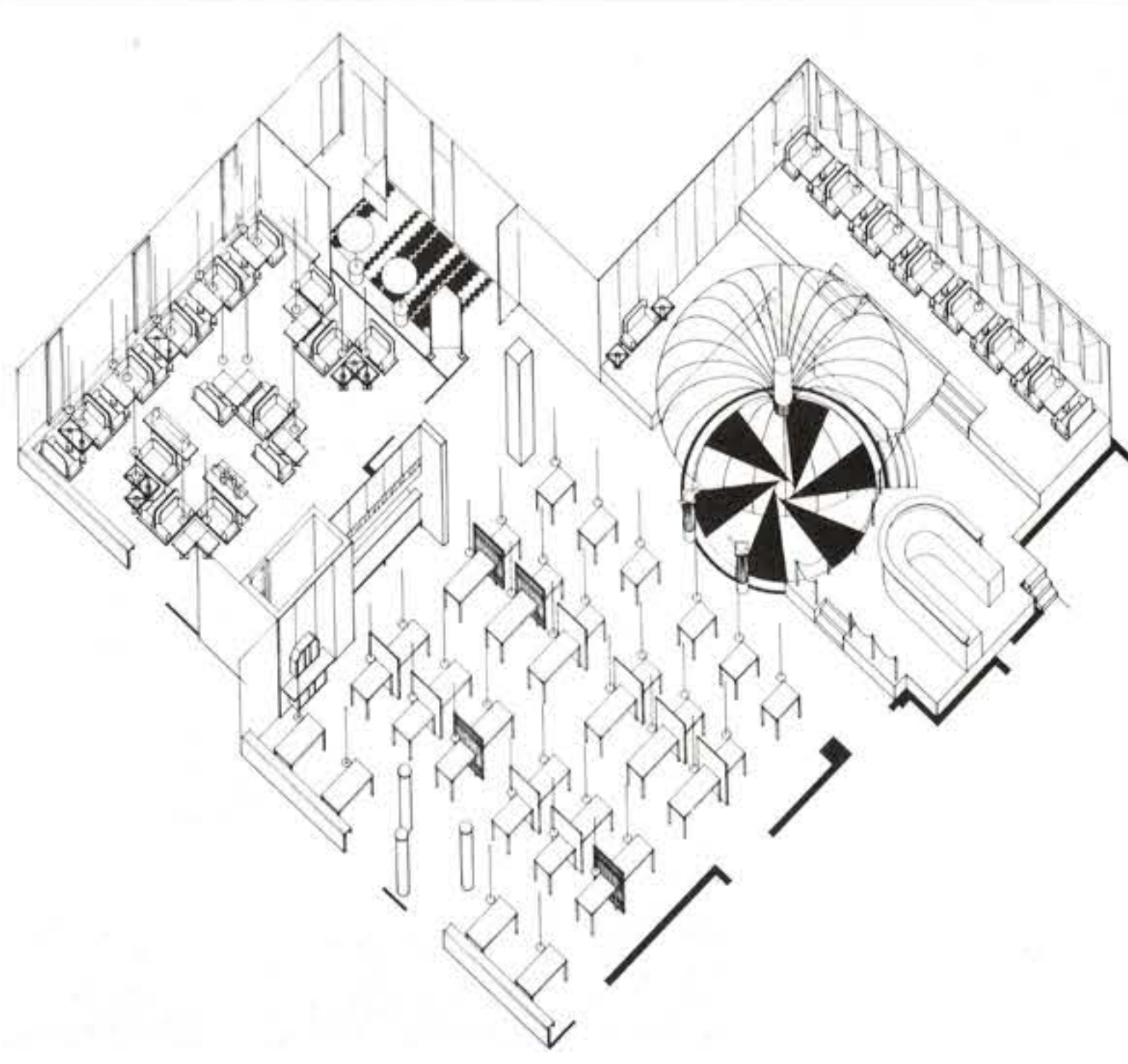
Zato je velikokrat stopila korak nazaj in se osredotočila na manjše projekte z naročniki in izvajalci, za katere je verjela, da bodo lahko v celoti izpeljali zastavljeno. Z leti je oblikovala ekipo podizvajalcev, s katerimi je lahko delala ambiciozno. Poleg arhitekture je bilo njeno pomembno polje ustvarjanja in raziskovanja, v njenem domu pa tudi močno družabno vezivo, kulinarika. Družinski dom je bil odprt za prijatelje in zanimive ljudi, iz kuhinje pa je vedno dišalo, kar je Darja z veliko strastjo pripravljala za družino, prijatelje ali večjo družbo. Družina in globoka prijateljstva so bila zanjo zelo pomembna. S skupino družinskih prijateljev so bili povezani vse od šolskih in študijskih let. V zadnjih letih svojega življenja je snovala tudi koncept za kuharsko knjigo, ki si jo je zamislila kot zgodbe o teh večerjah. Nekaj takih večerov z recepti je tudi že zapisala. Kuharsko knjigo je želela pospremiti z razstavo svojih jedilnih miz, ki jih je oblikovala. Žal ji je te načrte prekrizala bolezen. Za Darjo Mrevlje Pollak so bile v arhitekturi glavne zgodbe in impresije ter predvsem vizije o prostoru, ki predstavlja platformo za življenje njenih uporabnikov. O arhitekturi je razmišljala s perspektive tistega, ki bo v prostoru v nastajanju nekoč živel, torej iz višine pogleda in proporca človeka ter ne iz pogleda boga, kar se lahko pri delu z načrti in maketami lahko hitro zgodi, saj arhitekt stoji nad prostorom v nastajanju in razmišlja ter načrtuje za življenje drugih.

Dela (izbor)

- Diskoteka Jadran, Hotel Palace, Portorož, 1985–1986
- Snack bar Gajo, Zagreb, 1987
- Študentski servis, Ljubljana, 1988–1989
- Kozmetični salon Cveta Hiršman, Ljubljana, 1989
- Recepcija, cocktail bar in hotelske sobe v Hotelu Lev, Ljubljana, 1989–1990
- Francoska rezidenca v Ljubljani
- Hiše v vrsti, Stožice, Ljubljana
- Notranjost poslovne hiše Coca Cola, Zagreb
- Interior Češke kreditne banke, Češke Budjeovice, Češka
- Razstava Aqua terra casa luce (Voda zemlja hiša svetloba), z Igorjem Siličem, 8. arhitekturni bienale, Benetke, 2002
- Stanovanjska hiša, Seča, Portorož, 2003

Foto: Klub Hotelu Jadran / zasebni arhiv Darje Mrevlje Pollak

Recepcija, cocktail bar in hotelske sobe v Hotelu Lev, Ljubljana, 1989–1990

Prostor recepcije in cocktail bara v hotelu Lev je prostor šestdesetih let, izrazito vertikalno in horizontalno členjen, ki pa je v rastru nosilne konstrukcije izražal disciplino. Opartistična likovna aplikacija na novi horizontalni členitvi – venci, ki povezujejo prostor, poudari, umiri in na novo definira razmerja danega prostora.

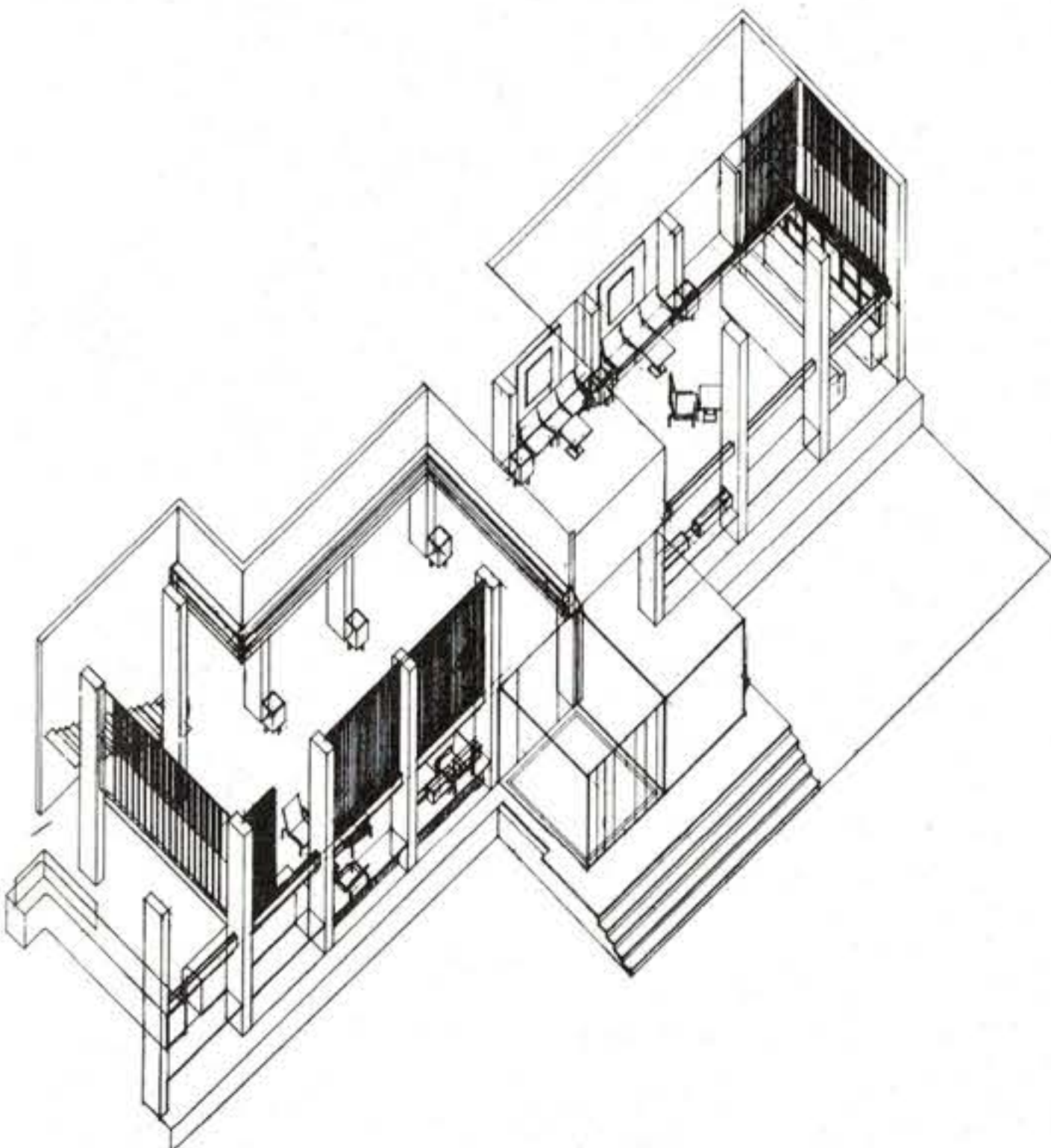

Foto: Akazornenija vstopnega dela hotelu Lev / zasebni arhiv Darje Mrevlje Pollak

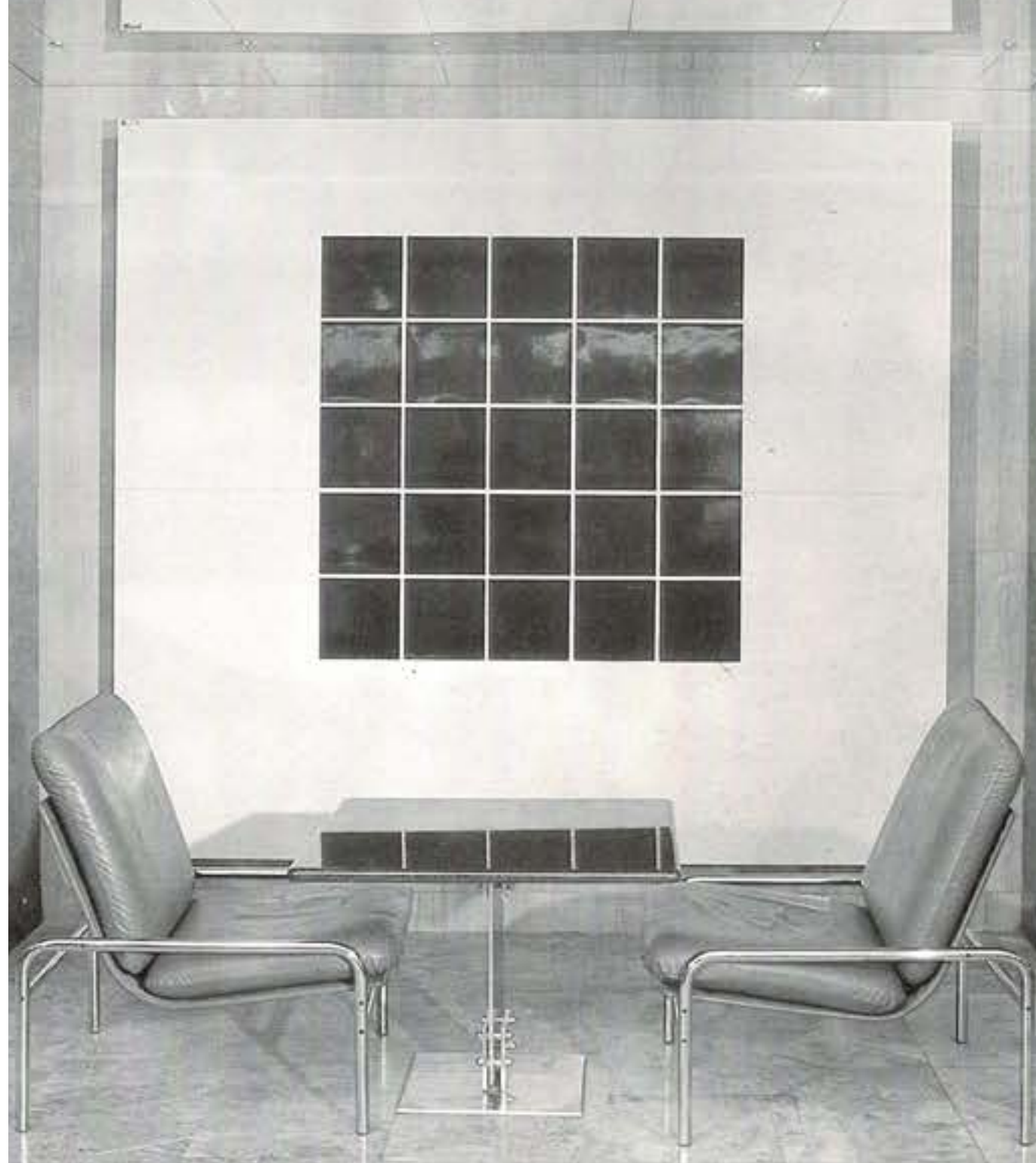

Foto: lounge hotelu Lev / zasebni arhiv Darje Mrevlje Pollak

Razstava Aqua terra casa luce, (Voda zemlja hiša svetloba), 8. arhitekturni bienale, Benetke, 2002

Naslov projekta Voda zemlja hiša svetloba namiguje na izhodišče v ikonografiji štirih elementov (voda, zemlja, ogenj in zrak), v kateri hiša in svetloba zamenjata ogenj in zrak. Hiša je modularno zasnovana in lahko bi jo bilo zgraditi iz jekla v kateri od ladjedelnic v okolici Benetk. Šlo bi za serijsko prefabrikacijo v tovarni - davni in nikoli uresničeni sen pionirjev moderne arhitekture. Hiša torej plava na vodi, zasidrana pa je s štirimi v dno zapičenimi jeklenimi stebri. Zlahka bi jih bilo mogoče odvreči na njihovo mesto in jih tudi pozneje po potrebi prestaviti.

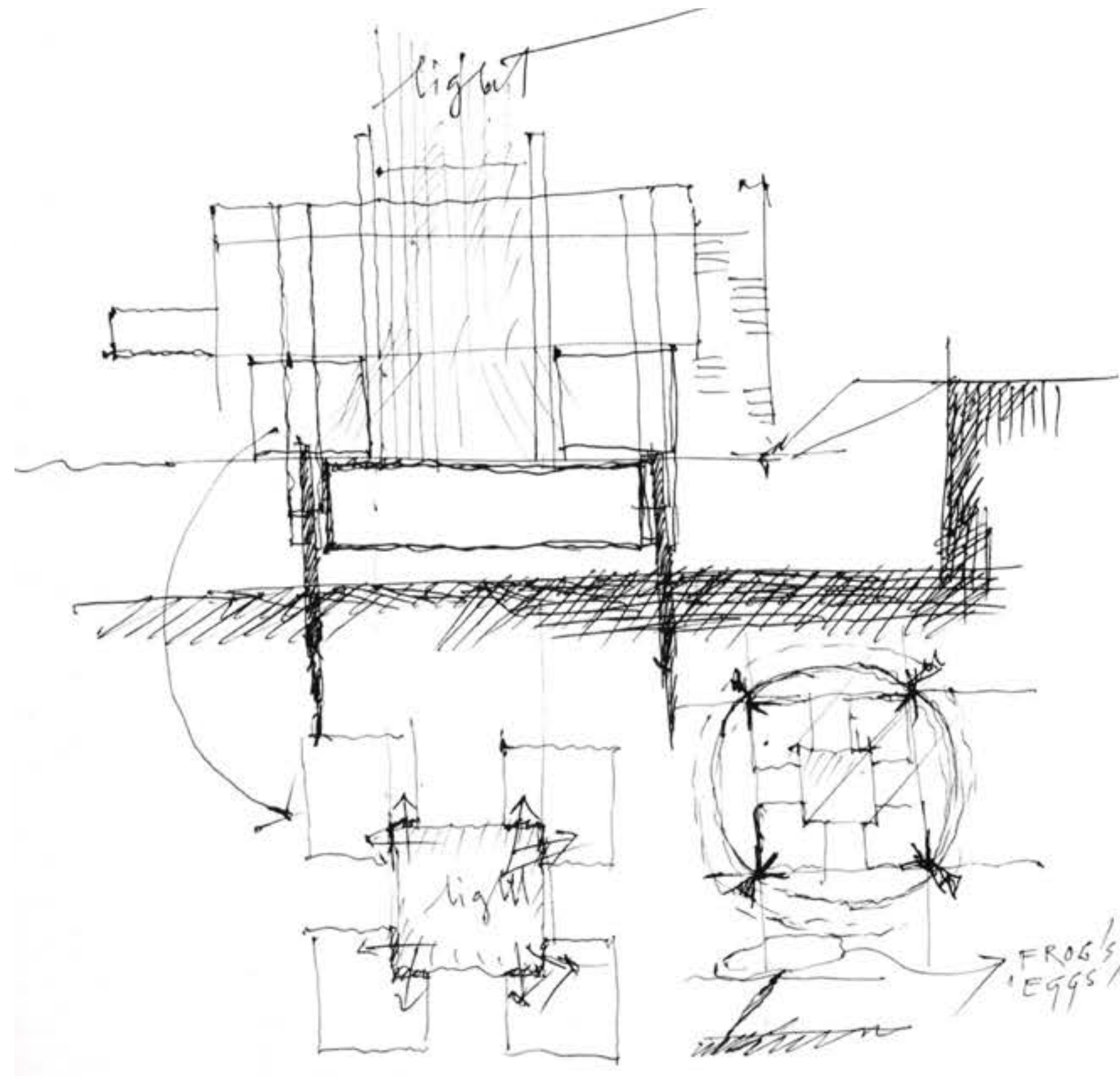

Foto: skica projekta Aqua terra casa luce / zasebni arhiv Darje Mrevlje Pollak

Diskoteka Jadran, Hotel Palace, Portorož, 1985–1986

Nizki objekti šestdesetih let so odrezali kraj od morja, kopaliških objektov s preloma stoletja in sprehajalnih poti. Ostalo je iskanje izgubljenega časa – pogled v trideseta leta, mačke na stebrih, modra svetloba na severu in rdeča na jugu.

Snack bar Gajo, Zagreb, 1987

Plomba na Tkalčičevi ulici, narejena v postmodernistični maniri, je naslonjena na revitalizirane stavbe vzporedne ulice, vse je delo prof. Begovića. Lokala, ki sta v slogovno tako različnih ambientih, sta med seboj povezana. Velika steklena opna deli notranji prostor od zunanjega in se hkrati staplja z objektom. Nagovor ambienta je geometrija, sestavljanje materialov po vertikali in horizontali ter prizanesljiv odnos do postmoderne.

Foto: Snack bar Gajo / zasebni arhiv Darje Mrevlje Pollak